

اعتیاد به اینترنت و فضای مجازی و تاثیر آن در روند تحصیلی دانشجویان

بابک برقی^۱

سینا زاهدی فرد^۲

^۱ مهندسی مواد و متالورژی، کارشناسی babak.barghi@gmail.com

^۲ مهندسی مواد و متالورژی، کارشناسی sina.zahedifard@icloud.com

چکیده

کامپیوتر، تبلت، موبایل و اینترنت از وسایل ارتباطی در عصر جدید هستند که توسط انسان‌ها به کار گرفته شده‌است. این وسایل باعث سرعده و قدرت در کارها و گسترش ارتباطات شده‌اند. بگونه‌ای که هرگز مینرابطه‌ها را تغییر نمی‌دهد و جهانیکر ده‌ها ستب و جود این نفوذ و گسترش آن باعث بروز مشکلاتی در جوامع شده‌است از جمله این مشکلات که می‌توان به افت تحصیلی در بین دانشجویان اشاره کرد. دسترسی به فضای مجازی، پدیده‌ای رو به گسترش است و هر روز تعداد بیشتری از افراد در زمره‌ی استفاده‌کنندگان از این فضاها قرار می‌گیرند. اینترنتی که امروزه در خیلی از مکان‌ها حضور دارد، در خانه، خوابگاه، دانشگاه، رستوران‌ها و مکان‌های دیگر صرف‌زمان زیاد برای چت، خواندن مطالب مختلف و دیدن عکس‌ها و گفته‌های دیگران در برنامه‌های همچون تلگرام و اینستاگرام باعث شده دانشجویان حتی در زمان کلاس‌ها نیز دائماً در حال کار با گوشی خود باشند. تحقیق حاضر با هدف بررسی عوامل موثر بر میزان استفاده از اینترنت در بین دانشجویان فردوسی مشهد در سال ۱۳۹۴ می‌باشد.

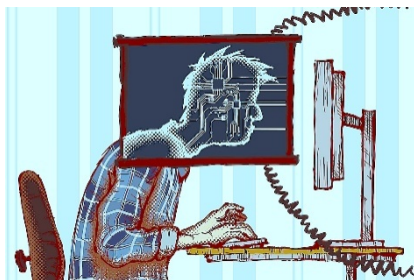
کلمات کلیدی: اعتیاد به اینترنت؛ افت تحصیلی دانشجویان

طرح مسئله

- اعتیاد به اینترنت و فضاهای مجازی، انسان‌ها را به افرادی رها شده تبدیل کرده و بر روابط اجتماعی آنان تاثیر می‌گذارد. در نتیجه استفاده‌ی بیش از حد از این فضاها، بهره‌وری و بازده کاری افراد به ویژه در بحث تحصیل پایین می‌آید. این گونه افراد از زندگی تحصیلی خود فاصله می‌گیرند و دچار کم کاری و عدم تمرکز در کلاس‌های درس میشوند. عدم تحرک جسمی و چاقی به همراه علائمی چون درد کمر، پشت و ماهیچه، از دیگر تبعات این مسئله‌اند.
- روش کار: با بررسی ۵۰ نمونه جامعه آماری کاربران اینترنت در دانشگاه، اعتیاد الکترونیکی، آسیب‌ها و تهدیدهای روند تحصیلی در بین دانشجویان کارشناسی مورد پژوهش و تحقیق قرار گرفته است. گردآوری داده‌ها به وسیله پرسشنامه انجام شده‌است.

■ بررسی نتایج داده‌ها

طبق نتایج حاصله، تمامی افراد جامعه آماری روزانه بخشی از زمان خود را به استفاده از اینترنت اختصاص می‌دهند. از میان پنج گزینه خانه، خوابگاه، دانشگاه، کافی نت و محل کار، تعداد ۳۸ (٪۷۶) دانشجویان از دانشجویان مهندسی دانشگاه فردوسی مشهد یا خوابگاه را بعنوان محل استفاده از اینترنت برگزیدند. در خصوص وسیله‌ای که بیشترین کاربرد را در استفاده از اینترنت دارد، تعداد ۳۲ (٪۶۴) دانشجویان لپ تاپ را بعنوان وسیله استفاده از اینترنت انتخاب نمودند. بدین ترتیب و با توجه به اعداد موصوف، می‌توان دریافت که خانه و لپ تاپ بیشترین موارد استفاده از اینترنت را بعنوان محل و وسیله در این دانشگاه به خود اختصاص داده‌اند. از جمله محاسن لپ تاپ در مقایسه با رایانه رومیزی قابل حمل بودن آن است و اینکه می‌توان در هر مکانی از آن استفاده نمود و این خود می‌تواند یکی از دلایل انتخاب این گزینه بعنوان وسیله پرکاربرد استفاده از اینترنت باشد. همچنین از کلیه شرکت‌کنندگان در آزمون ۳۹٪ دانشجویان استفاده از اینترنت را موثر در پیشرفت تحصیلی خود می‌دانند. براساس یافته‌های موجود در پیشینه میان اعتیاد به اینترنت و پیشرفت تحصیلی رابطه معناداری موجود می‌باشد، اعتیاد و افت تحصیلی نیز رابطه معناداری دارند بنحویکه اعتیاد به اینترنت موجب افت تحصیلی ۱۱٪ دانشجویان دانشگاه شده‌است. استفاده صحیح و مناسب و وابستگی به اینترنت در راستای اهداف پژوهشی و کمک درسی می‌تواند موجب پیشرفت تحصیلی می‌شود.

شکل ۱: اعتیاد به اینترنت فکر و ذهن انسان را درگیر می‌کند

۱. آشنایی والدین و مسئولین با مقوله اینترنت، آموزش صحیح استفاده از آن، بالابردن و بروزکردن اطلاعات با توجه به پیشرفت سریع فناوری اطلاعات و اینترنت

۲. ارائه آموزش‌های لازم درخصوص نحوه استفاده، فواید و مضرات اینترنت و مبحث فناوری اطلاعات به دانشجویان از طریق کتاب و جزوه و واحدهای درسی که پذیرفتن این واحدها بصورت اختیاری در ابتدا می‌تواند صورت پذیرد. این آموزش‌ها می‌تواند از مقاطع تحصیلی پایه شروع و در دانشگاه به حد کمال برسد.

۳. تجهیز مراکز آموزشی به فناوری بروز و ایجاد زیرساخت لازم جهت در دسترس بودن منطقی و متعادل اینترنت برای دانشجویان با در نظر گرفتن زمان، سطح دسترسی، فضا و مکان مناسب، جهت ترغیب دانشجویان به استفاده مفید از آن جستجوی مقالات، آموزش مجازی، تبادل اطلاعات و موارد مشابه

۴. بررسی نقاط قوت و ضعف دانشگاه‌های موفق در این زمینه و بازدید و الگو برداشتن از آنها.

جمع‌بندی

آموزش رفتارهای نوین به دانشجویان در عصری که پیشرفت‌های اطلاع‌رسانی به سرعت در حال گسترش است و روز بروز وسایل ارتباطی جدید، با کارایی بیشتر وارد بازارهای جهانی می‌شود و در اختیار همگان قرار می‌گیرد، لذا باید رفتارهای نوین را بیاموزند، باید برای جوانان و بویژه دانشجویان فرهنگ سازی شود که چگونه از اینترنت استفاده‌های صحیح داشته و انگیزه‌های استفاده از آن انگیزه‌های صحیح و در راستای رسیدن به توسعه علمی و صنعتی کشور باشد.

با توجه به پاسخ‌سوال‌های پرسشنامه که بر اساس آزمون یانگ طرح شده بود تعداد ۲۷ (۵۴٪) کاربر طبیعی ۱۷ (۳۴٪) کاربر در معرض خطر و ۶ (۱۲٪) کاربر معتاد طبقه بندی می‌شود. بر اساس آزمون یانگ کاربران طبیعی بین ۱ تا ۳ ساعت، در معرض خطر بین ۳ تا ۵ ساعت کاربران معتاد بیش از ۵ ساعت در روز وقت خود را صرف استفاده از اینترنت می‌کنند. همچنین درخصوص بیشترین مورد استفاده از اینترنت، ۷ مورد، مقاله علمی پژوهشی، اخبار، پست الکترونیک، چت، بازی، وبگردی، دانلود و آپلود مطرح شدند که نتایج آنها به صورت زیر می‌باشد.

جدول ۱

بیشترین مورد استفاده	تعداد	درصد
مقاله علمی پژوهشی	۵	۱۰
اخبار	۹	۱۸
پست الکترونیک	۳	۶
چت	۱۰	۲۰
بازی	۷	۱۴
وبگردی	۱۰	۲۰
دانلود و آپلود	۶	۱۲
جمع	۵۰	۱۰۰

راه حل پیشنهادی

با توجه به مطالب ارائه شده، نتایج بدست آمده از تحقیق، مقایسه شرایط در میان دانشجویان و دانشگاه‌ها، چند پیشنهاد درخصوص استفاده از اینترنت ارائه می‌گردد: